

Välfärdsöversikt för Lovisa stad och Lappträsk kommun 2018

Innehåll

Inledning.....	2
1. Ekonomi och livskraft	10
1.1. Befolkningen 31.12.....	10
1.2. Barnfamiljer	10
1.3. 0–17-åriga.....	11
1.4. Demografisk försörjningskvot.....	11
1.5. Kommunernas allmänna låginkomstgrad	12
1.6. Sysselsatta	12
1.7. Långvariga mottagare av utkomststöd i åldern 18–24	13
2. Årliga beskrivningar av främjande av hälsa och välfärd enligt befolkningsgrupp	14

BILAGA

Utfall 2018

Inledning

Enligt 12 § i hälso- och sjukvårdslagen ska kommunen årligen lämna till kommunfullmäktige en rapport om kommuninvånarnas hälsa och välfärd och om de åtgärder som vidtagits samt minst en gång per fullmäktigeperiod uppgöra en mer omfattande välfärdsberättelse.

Lovisa stads och Lappträsk kommuns gemensamma omfattande välfärdsberättelser godkändes av kommunernas fullmäktigen 2014 och 2017 (välfärdsberättelsen för 2013 och välfärdsberättelsen för 2014–2016). I välfärdsberättelsen för 2014–2016 bedömdes enligt åldersgrupper utfallet för hälsa och välfärd i kommunerna utifrån de planer som hade nedtecknats på basis av de utvecklingsbehov som framkom i och med välfärdsberättelsen för 2013 och som baserade sig på de då gällande kommunstrategierna. De uppgjorda välfärdsberättelserna följde den modell för elektronisk välfärdsberättelse som Kommunförbundet rekommenderar och de indikatorer som ska användas i den. Indikatorarbetet är mångsidigt och utvecklas hela tiden. Social- och hälsovårdsministeriet rekommenderar också till exempel att man använder sig av kommunspecifika indikatorer och jämförelsekommuner då olika åtgärdsprogram görs upp i kommunen.

I slutet av 2016 publicerade både Lovisa stad och Lappträsk kommun nya kommunstrategier och i enlighet med dessa strategier uppgjordes även kommunernas välfärdsstrategi för 2017–2020.

<https://www.loviisa.fi/wp-content/uploads/2017/01/Valfardsplan-for-Lovisa-stad-och-Lapptrask-kommun-2017-2020.pdf>

Med stöd av lagen publicerades utöver den allmänna välfärdsberättelsen och välfärdsplanen som omfattade alla åldersgrupper även separat en välfärdsberättelse och en välfärdsplan för barn och unga.

För välfärdsplanen, välfärdsöversikterna och den välfärdsberättelse som ges vid utgången av fullmäktigeperioden ansvarar en multiprofessionell arbetsgrupp med representanter från alla förvaltningsenheter och från tredje sektorn. Arbetsgruppen utses för en fullmäktigeperiod och den använder sig vid behov av sakkunniga. Smågrupper som består av medlemmar i arbetsgruppen för främjande av hälsa och välfärd ansvarar även för uppdateringen av säkerhetsprogrammet och programmet för förebyggande rusmedels- och mentalvårdsarbete samt planerar temaår och tillsammans med byföreningarna bykvällar avsedda för invånarna.

År 2018 sammanträdde arbetsgruppen för främjande av hälsa och välfärd fem gånger och styrgruppen två gånger. Av medlemmar i arbetsgruppen för främjande av hälsa och välfärd bildades dessutom på våren 2016 en gemensam ledningsgrupp med tanke på välfärd och barn, unga och familjer. Gruppen har som uppgift att utveckla och samordna tjänsterna för barn och ungdomar (småbarnspedagogik, barn- och ungdomsarbete och undervisningstjänster). Under projektet LAPE var gruppen verksam som kommunens LAPE-grupp 2017–2018. I östra Nyland uppdaterade man det regionala säkerhetsprogrammet, vilket stadsfullmäktige i Lovisa stad och Lappträsk kommunfullmäktige godkände i november 2018. Arbetet för att uppdatera programmet för förebyggande rusmedels- och mentalvårdsarbete påbörjades likaså under 2018. Bägge kommunerna inledde arbetet för införande av Unicefs verksamhetsmodell för en barnvänlig kommun (se sammandraget för mer detaljerade uppgifter).

Ur kommunstrategierna härledda tyngdpunkter som använts i välfärdsöversikten

Välfärdsarbetsgruppen valde fyra huvudpunkter till tyngdpunkter för välfärdsplanen för 2017–2020. Tyngdpunkterna är härledda ur Lovisa stads och Lapträsk kommuns strategier publicerade 2016, och de är:

1. invånarnas aktivitet, gemenskap och involvering
2. invånarnas hälsosamma livsstil
3. trygg vardag för invånarna
4. vi främjar invånarnas sysselsättning och välfärd.

Åtgärderna för tyngdpunktsområdena har i välfärdsplanen uppdelats över hela fullmäktigeperioden, och årligen rapporteras de åtgärder för vilka det finns tillgängligt årliga statistiska uppgifter eller där man genom åtgärder arbetat för att inverka på upprätthållandet eller främjandet av invånarnas välfärd. Vid rapporteringen av informationen används bland annat de årliga verksamhetsberättelser som centralerna upprättat.

Jämförelsekommuner

Av kommunerna i östra Nyland valde arbetsgruppen Sibbo och Borgå och av de övriga kommunerna Hangö till jämförelsekommuner. Hangö stad har varit jämförelsekommun även i tidigare välfärdsöversikter i och med att dess stadsstruktur är jämförbar med Lovisa stads. Vid granskningen av indikatorerna granskas fenomenen även i jämförelse med den nationella situationen. Man har velat inkludera Raseborg bland jämförelsekommunerna från och med våren 2018. Arbetsgruppen för främjande av hälsa och välfärd granskade på sitt sammanträde 24.5.2018 indikatorerna för Raseborgs stad (Institutet för hälsa och välfärd, THL: välfärdskompassen) och kommunstrategin (Raseborgs stads webbplats) och beslutade inkludera Raseborg bland jämförelsekommunerna eftersom Raseborg och Lovisa är så likadana. Lapträsk kommuns representanter fick överväga om det fanns någon lämplig jämförelsekommun för Lapträsk.

TEAvisari: kommunens verksamhet för att främja hälsan och välbefinnandet bland invånarna

(<https://teaviisari.fi/teaviisari/sv/index>)

En granskning av resultaten för TEAvisari erbjuder god information om den hälsofrämjande verksamheten inom kommunernas olika sektorer. Institutet för hälsa och välfärd (THL) mäter kommunernas hälsofrämjande verksamhet med årliga enkäter, vilka årligen riktas till olika förvaltningssektorer inom kommunerna. Den information som TEAvisari producerar kan användas på ett varierande sätt i kommunerna beroende på kommunens storlek och mängden tjänster som erbjuds invånarna. Därför ska lokala resultat alltid granskas på ett konstruktivt sätt och inte direkt jämföras med den nationella situationen. (TEAvisari sorterar till exempel inte informationen enligt kommunernas storleksklass.) Till TEAvisari 2018 samlade man, till skillnad från förhandsuppgifterna, uppgifter om primärvårdens tjänster och om motion och idrott och inte om grundläggande utbildning. Resultaten för TEAvisari rapporterades till arbetsgruppen för främjande av hälsa och välfärd och till grundtrygghetscentralens ledningsgrupp.

Primärvården (sammandrag av enkätens resultat jämfört med hela landet)

	Lovisa	Lapträsk	Hangö	Raseborg	Hela landet
Primärvård (allmänt vitsord)	53	53	69	51	67
Engagemang	20	20	69	33	42
Ledning	94	94	92	38	78
Uppföljning och behovsanalys	20	20	40	0	46
Resurser	67	67	78	63	73
Gemensam praxis	55	55	60	57	74
Delaktighet	67	67	77	95	81
Övrig kärnverksamhet	44	44	68	68	72

Tabell 1. TEAviisari-jämförelse för primärvården

I resultaten betyder talet 100 att verksamheten varit lyckad, talet 0 att verksamheten inte finns eller att den inte har genomförts under enkätperioden.

Motion och idrott

	Lovisa	Lapträsk	Hangö	Raseborg	Hela landet
Motion och idrott (allmänt vitsord)	60	45	69	53	73
Engagemang	20	19	74	19	61
Ledning	96	58	87	100	83
Uppföljning och behovsanalys	27	0	45	27	58
Resurser	61	57	67	47	65
Delaktighet	100	75	50	100	92
Övrig kärnverksamhet	55	63	88	26	79

Tabell 2. Främjande av motion och idrott i jämförelsekommunerna

Primärvård: Lovisa 2018

TIO I TOPP beskriver de centrala styrkorna och utvecklingsbehoven i en organisation eller i organisationerna i en region jämfört med situationen i hela landet.

STYRKOR	SVAR
Bearbetning av program i förtroendeförvaltningen: Handlingsprogram för förebyggande missbrukarvård (2015)	Diskuterats och beslutats om åtgärder
Rapportering efter åldersgrupp till förtroendevalda: Utvecklingen av skadeverkningar av alkohol och andra droger	Ja
Stöd och handledning för specialgrupper: Barn vars föräldrar lider av psykiska problem eller missbruk	Ja
Bearbetning av program i ledningsgruppen: Handlingsprogram för förebyggande missbrukarvård (2015)	Diskuterats och beslutats om åtgärder
Ansvar för ledningen av arbetet med att främja hälsan: Överläkare eller motsvarande som utvecklar, leder och/eller samordnar det hälsofrämjande eller förebyggande arbetet	Ja
Bearbetning av program i ledningsgruppen: Målprogram för förebyggande av olycksfall i hemmen och på fritiden för åren 2014–2020	Presenterats
Planerade hälsoundersökningar i enlighet med förordningen: En kontroll av munhälsan vid yrkesläroanstalten	Ja
Planerade hälsoundersökningar i enlighet med förordningen: En kontroll av munhälsan i gymnasiet	Ja
Planerade hälsoundersökningar i enlighet med förordningen: En kontroll av munhälsan för förstföderska	Ja
Rapportering i verksamhetsberättelse: Utvecklingen av skadeverkningar av alkohol och andra droger	Ja

UTVECKLINGSMÅL	SVAR
Systematisk uppföljning: Munhälsan	Nej
Stöd och handledning för specialgrupper: För ammande mödrar (Genomförs som individuell handledning)	Nej
Specialarbetare vid hälsovårdscentralen: Dietist, näringsterapeut	Nej
Utveckling och undersökning av sundheten och tryggheten i skolan: Vid yrkesläroanstalter minst vart tredje år (läroanstalt finns inte)	Mer sällan än vart tredje år
Individuell rådgivning och grupper som verkar förebyggande eller stödjer egenvård: Främjande av psykisk hälsa	Nej

UTVECKLINGSMÅL	SVAR
Individuell rådgivning och grupper som verkar förebyggande eller stödjer egenvård: Näringsrådgivning (i samband med mottagningar)	Nej
Tillgänglighet på webben: De hälso- och sjukvårdstjänster som ingår i studerandehälsovården	Nej
Tillgänglighet på webben: Tidpunkterna för och innehållet i mödra- och barnrådgivningens hälsokontroller	Nej
Tillgänglighet på webben: Tidpunkterna för och innehållet i skolhälsovårdens hälsokontroller	Nej
Systematisk kommunikation: Om viktkontroll	Nej

Att granska resultaten enbart utgående från de styrkor och utvecklingsmål som listats ger inte en tydlig bild av verksamheten, eftersom svarsalternativen i enkäten var ja/nej, man kunde inte skriva någon förklaring till svaret.

FRÄMJANDE AV MOTION OCH IDROTT

Motion och idrott: Lovisa 2018

TIO I TOPP beskriver de centrala styrkorna och utvecklingsbehoven i en organisation eller i organisationerna i en region jämfört med situationen i hela landet.

STYRKOR	SVAR
Idrottsanläggningar Kommunens friluftsleder	15 st.
Idrottsanläggningar Kommunens träningslokaler	5 st.
Presentation till ledningsgrupp Information om besöken av idrottsanläggningar	Ja
Presentation till förtroendevalda Den relativa andelen barn och ungdomar som deltar i verksamhet som bedrivs av en idrottsförening	Ja
Målsättningar i verksamhets- och ekonomiplanen Motion bland invandrare	Ja
Idrottsanläggningar Kommunens motions- och idrottsanläggningar i närmiljön	5 st.
Resurser i verksamhets- och ekonomiplanen Motion bland invandrare	Ja

STYRKOR	SVAR
Deltagit i planläggningsprocessen Genom att medverka som arrangör i evenemang för allmänheten	Ja
Motions- och idrottsgrupper För arbetslösa	Ja
Presentation till ledningsgrupp Motionsaktiviteten bland barn och ungdomar	Ja

UTVECKLINGSMÅL	SVAR
Åtgärder som ökar motion inom småbarnspedagogik Kommunen har ordnat fortbildning	Nej
Främjande av motion och idrott i strategier Behandlats i kommunstrategin	Nej
Deltagit i planläggningsprocessen Genom att delta i sektorsövergripande myndighetsarbetsgrupper eller dyliga grupper för planering av genomförandet av planläggningen och/eller annan planering av en tätortsmiljö i olika skeden av en lång process	Nej
Åtgärder som ökar motion inom småbarnspedagogik Förhållandena för inomhusmotion i miljöer för småbarnspedagogik har utvecklats	Nej
Klientfeedback Invånar-/kundenkäter	Nej
Åtgärder som ökar motion inom småbarnspedagogik Förhållandena för utomhusmotion i miljöer för småbarnspedagogik har utvecklats	Nej
Regelbunden uppföljning Fysisk aktivitet bland barn och unga	Följs inte upp
Främjande av motion och idrott i strategier En plan eller ett program för att främja cykling och gång	Nej
Regelbunden uppföljning Fysisk aktivitet bland äldre	Följs inte upp
Sammanfattning i välfärdsberättelse Besöksuppgifter för motions- och idrottsanläggningarna	Nej

Motion och idrott: Lapträsk 2018

STYRKOR	SVAR
Utvärdering av effekter som gäller omständigheterna för motion och idrott Vid beredning av nämndbeslut	Ja
Träningsavgifter för vuxna Skolornas gymnastiksalar	0 %, turerna är avgiftsfria
Målsättningar i verksamhets- och ekonomiplanen Motion bland invandrare	Ja
Led för gång-, cykel- och mopedtrafik meter/invånare (Statistikcentralen 4603)	2m/invånare
Resurser i verksamhets- och ekonomiplanen Motion bland invandrare	Ja
Deltagit i planlägningsprocessen Genom att medverka som arrangör i evenemang för allmänheten	Ja
Träningsavgifter för vuxna Idrotts- och bollplaner	0 %, turerna är avgiftsfria
Motions- och idrottsgrupper För arbetslösa	Ja
Åtgärder som ökar motionen under skoldagen Långa motionsraster, % av skolorna	I varje skola
Åtgärder som ökar motionen under skoldagen Utnyttja gymnastiksalarna utanför gymnastiklektionerna under skoldagen, % av skolorna	I varje skola

UTVECKLINGSMÅL	SVAR
Åtgärder som ökar motion inom småbarnspedagogik Kommunen har ordnat fortbildning	Nej
Deltagit i planlägningsprocessen Genom att informera olika tjänsteinnehavare som planerar markanvändningen om initiativ/mål relaterade till motion och idrott samt friluftsliv	Nej
Klientfeedback Sociala medier	Nej
Motionsrådgivning Kommunen ordnar	Nej

UTVECKLINGSMÅL	SVAR
Motions- och idrottsgrupper För barn och unga som inte deltar i idrottsföreningsverksamhet	Nej
Klientfeedback Invånar-/kundenkäter	Nej
Målsättningar i verksamhets- och ekonomiplanen Anpassad idrott och motion	Nej
Regelbunden uppföljning Fysisk aktivitet bland barn och unga	Följs inte upp
Regelbunden uppföljning Uppgifter om besök av idrottsanläggningar utifrån en bokad tur	Följs inte upp
Resurser i verksamhets- och ekonomiplanen Anpassad idrott och motion	Nej

Att granska resultaten enbart utgående från de styrkor och utvecklingsmål som listats ger inte en tydlig bild av verksamheten, eftersom svarsalternativen i enkäten var ja/nej, man kunde inte skriva någon förklaring till svaret.

1. Ekonomi och livskraft

I välfärdsöversikten beskrivs sådana beträffande hälsa och välfärd väsentliga indikatoruppgifter som arbetsgruppen valt och som ger en allmän bild av kommunerna.

1.1. Befolkningen 31.12.

	2016	2017	2018
Hela landet	5 503 297	5 516 224	5 521 773
Hangö	8 663	8 522	8 400
Lapträsk	2 739	2 706	2 665
Lovisa	15 208	15 098	14 894
Borgå	50 144	50 172	50 290
Sibbo	19 922	20 310	20 643
Raseborg	28 405	28 077	27 625

Tabell 3. Kommunernas invånarantal (förhandsuppgifter) 31.12.2018 (Statistikcentralen)

Folkmängden i landet har ökat en aning under de två senaste åren på grund av inflyttningsöverskott från utlandet. I hela landet var födelseöverskottet negativt, eftersom antalet födda var 6 988 färre än antalet döda. Det preliminära summerade fruktsamhetstalet var för sin del det lägsta i hela mätningshistorien, 1,40.

Andelen befolkning över 65 år har under de senaste åren uppgått till cirka 20 % av befolkningen i Finland. Av jämförelsekommunerna är andelen personer över 65 störst i Hangö (29 %). I Lovisa uppgick andelen över 65-åringar av befolkningen 2016 till 26,5 % och i Lapträsk till 27,9 %. Av befolkningen i Lovisa är 50,1 % mellan 25 och 65 och i Lapträsk 49,8 %. (Källa: Sotkanet)

1.2. Barnfamiljer

	2015	2016	2017
Hela landet	38,7	38,6	38,5
Hangö	33,6	33,6	32,6
Lapträsk	33,9	34,8	34,6
Lovisa	34,5	34,7	34,0
Borgå	41,0	40,7	40,6
Sibbo	45,2	44,7	44,0
Raseborg		36,7	36,4

Tabell 4. Barnfamiljer, % av alla familjer (Källa: Sotkanet)

Indikatorn visar andelen barnfamiljer av alla familjer angett i procent. Till barnfamiljer räknas sådana familjer som har barn under 18 år. Familjen bildas av personer som bor tillsammans (gifta eller sambon) och deras barn, av endera föräldern med barn samt av gifta par och sambon utan barn.

Av jämförelsekommunerna når Sibbo och Borgå över den nationella nivån.

1.3. 0–17-åriga

	2015	2016	2017
Hela landet	19,6	19,5	19,3
Hangö	16,8	16,5	16,2
Lapträsk	18,0	17,8	17,6
Lovisa	17,9	17,7	17,3
Borgå	21,3	21,2	21,1
Sibbo	24,1	23,9	23,7
Raseborg		18,3	18,2

Tabell 5. 0–17-åriga, % av hela befolkningen (Källa: Sotkanet)

Befolkningsproportioneringen har gjorts på Institutet för hälsa och välfärd genom att utnyttja uppgifter från Statistikcentralens befolkningsstatistik. I Lovisa och Lapträsk placerar sig andelen för åldersgruppen en aning under det nationella medelvärdet.

1.4. Demografisk försörjningskvot

Den demografiska försörjningskvoten visar hur många personer under 15 år och över 65 år det finns per varje hundra 15–64-åriga (personer i arbetsför ålder). Ju fler barn och/eller personer i pensionsålder det finns, desto högre är värdet för den demografiska försörjningskvoten.

	2015	2016	2017
Hela landet	58,2	59,1	60,1
Hangö	72,3	74,5	77,5
Lapträsk	72,2	73,1	76,5
Lovisa	68,6	69,5	70,8
Borgå	58,3	59,2	60,8
Sibbo	58	57,8	58,1
Raseborg		68,2	69,6

Tabell 6. Demografisk försörjningskvot i jämförelsekommunerna (Källa: Sotkanet)

Statistiken visar att försörjningskvoten i framtiden ökar i hela landet i och med åldrandet av befolkningen samtidigt som nativiteten fortsätter att sjunka. Vad gäller de kommunspecifika siffrorna är försörjningskvoten högst i Hangö och Lapträsk.

1.5. Kommunernas allmänna låginkomstgrad

Indikatorn visar andelen personer som hör till låginkomsthushåll angett i procent av hela befolkningen som bor inom området. Statistiken beskriver hur stor andel av områdets befolkning hör till hushåll vars inkomster underskrider gränsen för relativ låginkomst. Det rör sig om en mätare som beskriver befolkningens ställning enligt relativ inkomstfördelning.

	2015	2016	2017
Hela landet	12,7	12,7	12,8
Hangö	10,8	10,3	9,8
Lapträsk	12,8	13,3	11,8
Lovisa	12,2	12,6	12,3
Borgå	8,6	8,6	8,7
Sibbo	5,8	6,0	5,7
Raseborg		12,7	12,5

Tabell 7. Kommunernas allmänna låginkomstgrad (Källa: Sotkanet)

Vad gäller den allmänna låginkomstgraden placerar sig Lovisa och Lapträsk kring det nationella genomsnittet.

1.6. Sysselsatta

Indikatorn visar andelen sysselsatta av hela befolkningen angett i procent. Till sysselsatta räknas personer mellan 15 och 74 år som under veckan 25–31.12 förvärvsarbetade ens en dag eller var tillfälligt frånvarande från arbetet.

	2015	2016	2017
Hela landet	41,1	41,4	42,2
Hangö	37,9	37,2	38,2
Lapträsk	38,7	40,0	39,8
Lovisa	38,7	39,5	40,0
Borgå	44,1	44,4	44,6
Sibbo	47,3	47,5	48,3
Raseborg		40,7	41,0

Tabell 8. Sysselsatta, % av befolkning (Källa: Sotkanet)

I denna granskning underskrider siffrorna för Lovisa, Lapträsk, Hangö och Raseborg det nationella medelvärdet. Det positiva i granskningen som sträcker sig över tre år är att sysselsättningen ökat en aning.

1.7. Långvariga mottagare av utkomststöd i åldern 18–24

	2015	2016	2017
Hela landet	3,6	3,6	3,6
Hangö	4,5	5,0	3,4
Lapträsk			
Lovisa	4,3	3,8	3,7
Borgå	5,7	5,9	3,9
Sibbo	1,2	1,8	1,5
Raseborg		4,3	3,4

Tabell 9. Långvariga mottagare av utkomststöd i åldern 18–24, % av befolkning i motsvarande ålder (Källa: Sotkanet)

Till personer som långvarigt fått utkomststöd räknas här personer som under året fått utkomststöd under minst 10 månader.

Indikatorn berättar hur stor andel av unga omfattas långvarigt av utkomststödet. De unga som långvarigt fått utkomststöd är ofta personer som löper risk för marginalisering. Vi arbetar för att förbättra deras livssituation med olika socialarbetsmetoder.

Siffran för Lapträsk är så liten att den inte inkluderats i statistiken.

2. Årliga beskrivningar av främjande av hälsa och välfärd enligt befolkningsgrupp

I de bifogade matriserna har man samlat uppgifterna för 2018 vad gäller de indikatorer som godkänts i välfärdsplanen. Tyvärr uppdateras de nationella statistikuppgifterna långsamt. Rapporteringen av åtgärderna är kortfattad, i och med att delhelheterna införs i den omfattande välfärdsberättelsen 2020. I matriserna har olika färgkoder utnyttjats enligt följande:

- Åtgärden vidtogs eller slutfördes inte 2018.
- Åtgärden är på planeringsskedet eller den är inledd, men resultat har ännu inte uppnåtts.
- Åtgärden blev planenligt slutförd 2018, men utvecklingen pågår fortfarande.

Vid många punkter förekommer det flera färgkoder beroende på vilket skede av genomförandet åtgärden i fråga är i.

Sammandrag av välfärdsöversikten för 2018

Arbetsgruppen för främjande av hälsa och välfärd (HYTE-arbetsgruppen) sammanträdde fem gånger 2018. Antalet medlemmar som deltog i arbetsgruppens möten varierade mellan 9 och 11 (arbetsgruppen består av 18 medlemmar). Det skedde ändringar i både styrgruppens och den egentliga arbetsgruppens sammansättning under 2018 på grund av pensionering och byten av arbetsplats. Arbetsgruppen tog på hösten 2018 initiativ till att Lovisa stad skulle ansöka om att delta i Unicefs modell för en barnvänlig kommun. Man har starkt engagerat sig i beredningen av denna modell i både Lovisa och Lapträsk under verksamhetsåret, och beredningen fortsätter intensivt också 2019. I och med modellen måste man inom alla sektorer i kommunerna förbereda sig på ett omfattande arbete för bedömning av konsekvenserna för barn. Genom projektet LAPE fick de tjänsteinnehavare som sköter beredningsarbetet i Lovisa stad och Lapträsk kommun och beslutsfattarna i Lapträsk hösten 2018 utbildning i bedömningen av konsekvenserna för barn i kommuner.

På mötena har man också bekantat sig med Kommunförbundets modell för förhandsbedömning av effekterna av kommunala beslut (EVA), vilken Kommunförbundet rekommenderar att kommunerna tar i bruk, särskilt vid beredningen av stora beslut. Utmanande med tanke på arbetet för att främja hälsa och välfärd visade sig år 2018 vara flertalet personalbyten inom organisationen och det faktum att arbetet för främjande av hälsa och välfärd till viss del uppfattades som separat från det grundläggande arbetet. I beskrivningen av åtgärder kan man vidare ifrågasätta huruvida det strategiska målet för främjande av delaktighet förverkligas ur kommuninvånarens perspektiv.

Till stöd för kommunernas välfärdsarbete producerade Institutet för hälsa och välfärd under 2018 minimiindikatorer med vilka man kan beskriva den hälso- och välfärdsfrämjande verksamheten i kommunerna. Det blev sammanlagt 68 basindikatorer. Det är inte meningen att listan tas i bruk redan nu, utan frågan granskas på nationell nivå nästa gång på hösten 2019 i och med det nya regeringsprogrammet. Social- och hälsovårdsreformen är för tillfället avbruten, men utvecklingsarbetet fortsätter, bland annat bereds en välfärdsberättelsestomme på landskapsnivå. I beredningsarbetet ska man bland annat se till att de indikatorer som väljs är likvärdiga och mätbara på kommunnivå.

Under vart och ett av sina möten bearbetade arbetsgruppen för främjande av hälsa och välfärd välfärdsöversikten så att de årliga rapporteringarna kan göras enligt matrisdiagrammet för att underlätta utarbetningen av den omfattande välfärdsberättelsen under det sista året av fullmäktigeperioden. Som modell för översikten användes bland annat Kouvola stads, Borgå stads och Tammerfors stads välfärdsöversikter och man tog till hjälp indikatoruppgifter från redskapet Elektroniska välfärdsberättelsen. Om välfärdsöversikten endast skulle ha nedtecknats i den elektroniska redskapsmodellen, skulle dess läsbarhet och kommunspecifika grafik ha varit dålig. För att olika kommuner ska kunna jämföras med varandra införs också välfärdsöversikten för Lovisa stad och Lapträsk kommun efter beslutsbehandlingen i den av Kommunförbundet upprätthållna elektroniska välfärdsberättelsen, där de är länkade och kan läsas. (<https://hyvinvointikertomus.fi>)

Kommunernas välfärdsarbete innefattar många fler helheter än vad som beskrivs i matriserna. Arbetsgruppen anser dock att de allra väsentligaste nyckeltalen har beskrivs i matriserna, om dock åtgärdernas jämförbarhet eller effektivitet inte har införts på det lokala planet eller inte ens är tillgängliga för alla åtgärder.

Styr- och arbetsgrupper för främjande av hälsa och välfärd under perioden 2017–2020:

Styrgrupp (beslut av stadsstyrelsen i Lovisa stad 18.9.2017 § 81)

Grundtrygghetsdirektör (15.2.2018 Carita Schröder), ordförande för styrgruppen

Thomas Grönholm, bildningsdirektör (fram till 31.1.2018)

Ulf Blomberg, teknisk direktör (fram till 31.1.2019)

Sten Frondén, utvecklingsdirektör (fram till 30.11.2018)

Heidi Räihä, välfärdsdirektör i Lapträsk kommun (fram till 31.1.2019)

Representanter för förtroendevalda: Arja Isotalo, Lotte-Marie Uutinen (Lovisa), Minna Alatalo (Lapträsk)

Sektorsövergripande arbetsgrupp för främjande av hälsa och välfärd

Thomas Grönholm, bildningsdirektör (fram till 31.12.2018)

Päivi Heikkilä, välfärdscoordinator, sekreterare för arbetsgruppen

Jaana Iivonen, servicechef för tjänster för barn och unga

Lisbeth Forsblom, servicechef för tjänster för seniorer

Pamela Stenberg, ansvarig för socialarbetet (tills 5.3.2018)

Sofia Hoff, chef för småbarnspedagogik

Leif Eriksson, chef för fritidsväsendet

Kirsi Buddas, ansvarig skötare för kroniska sjukdomar (fram till 31.1.2019)

Camilla Stenvall, koncernförvaltning och allmän förvaltning

Petri Hirvonen, sysselsättningscoordinator

Annika Kuusimurto, kostservicechef

Timo Tenhunen, utbildningschef

Maud Östman, miljöförvaltningsinspektör

Ulf Blomberg, teknisk direktör

Camilla Stjernvall, Lovisa Föreningar rf

Kari Martikainen, finska församlingen i Lapträsk

Tiia Gustavsson, chef för seniorarbetet i Lapträsk

Pia Aaltonen, chef för bildningsväsendet i Lapträsk

1. INVÅNARNAS AKTIVITET, GEMENSKAP OCH INVOLVERING: Kommunens verksamhet är kundorienterad och serviceinriktad, växelverkan mellan kommuninvånarna och beslutsfattarna är fungerande (Lovisa stads strategi).

MÅL	ÅTGÄRD	INDIKATOR	UTFALL	LÄGE
Gemensamma för alla åldersgrupper:				
Vi stöder kommuninvånarnas frivilliga hobbyer och samverkan, stöder föreningar och samfund i att främja kommuninvånarnas välfärd, hälsa och delaktighet.	Vi utför riktade invånarenkäter.	Resultaten av invånarenkäterna.	<p>I mars 2018 genomfördes en säkerhetsenkät i östra Nyland för tredje gången. Bland dem som svarade i Lovisa fanns det fler över 75-åriga än tidigare. Jämfört med den förra enkäten hade känslan av trygghet ökat i Lovisa, såsom inom hela östra Nyland. Av svararna kände sig 89,88 % väldigt trygga eller trygga, vilket var mer än genomsnittet i östra Nyland.</p> <p>I mobilappen Morjens genomfördes 12 enkäter 2018. Cirka 1 000 Lovisabor har laddat ned appen. Vi har fått sammanlagt 6 170 svar. Över tre av enkätresultaten har gjorts separata artiklar.</p>	
	Vi ordnar byakvällar med teman tillsammans med byaföreningar och andra föreningar.	Antalet byakvällar och teman, intresset.	En byakväll ordnades i Liljendal i april 2018 med temat säkerhet och mobilappen Morjens. Tillsammans med Valkom byaförening planerade vi en säkerhetspromenad och en byakväll till slutet av hösten 2018, men de flyttades till 2019.	

Vi främjar hälsa och välfärd med högklassiga konst-, kultur-, biblioteks-, motions- och ungdomstjänster för kommuninvånare i alla åldrar.	Vi ordnar föreläsningar om hälsa och välfärd (kommunen och föreningar). Vi kommer överens om samarbetsformerna.	Ordnade föreläsningar.	Kompanjonhusets användningsgrad har stadigt ökat sedan 2015: 2015: 3 053 användare, 2018: 5 190 användare (särredogörelse av föreläsningarna på annat ställe i matrisen).	
	Vi erbjuder konst- och kulturtjänster jämlikt inom kommunens område.	Gjorda partnerskapsavtal, föreningarnas understöd för projekt och utbildning.	Vi har ingått partnerskapsavtal med Valkom byaförening rf och Ruotsinpyhtään Kymijokilaakson kylien kyläyhdistys ry. Våren 2018 delades verksamhets-, objekt- och utbildningsunderstöd till föreningar. Stadens kulturutbud är brett och vi ordnar verksamhet även i byarna.	
	Vi har tidsenliga bibliotekstjänster. Vi erbjuder ungdoms- och idrottsväsendets tjänster inom hela kommunens område.	Antalet evenemang/deltagare.	Antalet konst- och kulturevenemang uppgick till 88. Dessutom ordnades kulturstigen för skolorna. Antalet besökare: – Kommendantshuset, 5 936 – Museerna i bruket och Virböle, 17 360 – Almska gården, 5 146.	
		Antalet besökare i biblioteket/antalet lån.	Antalet lån uppgick 2017 till 154 222 ja 2018 till 112 362. Det sammanlagda antalet besökare på biblioteken uppgick 2017 till 84 248, 2018 till 43 123. Minskningen beror på att huvudbiblioteket var stängt och på att man gjorde sig av med material samt flyttade in i tillfälliga lokaler.	

			<p>Under våren 2018 fanns läsesalen i Kompanjonshuset Hörnan. Antalet besökare var ett tiotal varje vardag.</p> <p>I Lappträsk uppgick antalet lån 2018 till 35 211 och antalet besökare till 32 390. Minskningen i antalet lån förklaras av att biblioteket varit stängt i några veckor år 2018 på grund av en konversion av bibliotekssystemet Koha, uppdateringar i utlåningsprogrammet Koha och på grund av Porlom biblioteks flytt. Den allmänna trenden är att biblioteket i större utsträckning än tidigare används till annat än utlåning. Besökarantalet var större än året innan på grund av ett ökat antal evenemang och på grund av Hela Byns Arbetsrum och Traditionstalko-verksamheten som båda finns stationerade i biblioteket.</p>	
Vi främjar kulturell mångfald.	Vi integrerar invandrarfamiljerna väl.	Indikatorerna i integrationsprogrammet.	<p>Lovisa stad deltog i programmet för utveckling av barn- och familjetjänster (LAPE) i Nyland genom att vara med och utveckla lågtröskeltjänster för invandrarfamiljer tillsammans med kommunerna i huvudstadsregionen. Bland annat i mars ordnade vi en verkstadsdag för sådana som arbetar med invandrarfamiljer.</p>	
Vi förbättrar kommuninvånarnas tillgång till elektronisk information samt möjlighet att ta kontakt och att sköta ärenden elektroniskt.	Kommunens webbsidor ska vara lätta att använda; tillräckligt med kundterminaler och information om användandet.	Genomförda förnyelser.	<p>Kundservicekontoret har etablerat sin ställning som serviceställe för invånarna. Enligt enkäter uppfattas Lovinfo som lättillgängligt. Lovinfo utgör också ett av de mest omtyckta sätten för invånarna att vända sig till staden. Utvecklingen av webbtjänsten fortsätter.</p>	

			<p>Lapträsk: I servicestället på Lapträsk kommgård gjorde man det möjligt för kunderna att uträtta sina ärenden med FPA och TE-byrån via videoupkoppling. Också serviceställets utseende förnyades. Utvecklingen av webbtjänsterna fortsätter.</p>	
			<p>Lapträsk: I Lapträsk hölls igen 30.8.2018 ett sakkunnigseminarium för att utveckla en människoorienterad Lapträsk kommun. Teman var bland annat cirkulär bioekonomi, Lapträskhusen och framtidens människa.</p>	
BARN OCH UNGDOMAR:				
Vi utökar barnens och de ungas gemenskap, involvering och möjligheter till växelverkan.	Vi utvecklar ungdomsfullmäktiges verksamhet tillsammans med elevkårerna.	Representanter för årskurserna 7–9 i den grundläggande utbildningen, gymnasier och andra stadiets läroanstalter i ungdomsfullmäktige och ungdomsfullmäktiges representanters närvaro i kommunens förtroendeorgan.	<p>Ledamöterna i ungdomsfullmäktige har aktivt deltagit i sammanträden.</p> <p>Det nya ungdomsfullmäktige inledde sitt arbete i januari 2019. Kandidater söktes aktivt i årskurserna 7–9, i gymnasier och i läroinrättningar på andra stadiet.</p> <p>I Lapträsk grundades en inflytandegrupp som bereder ärendet till 2019.</p>	
	Vi utvecklar samarbetet med föräldraföreningar och samarbetet mellan olika generationer: skolmormor och -morfar.	Antalet utvecklingsmöten, teman och idéer som förverkligats.	Samarbetet med föräldrarådet har inte fortsatt efter 2017 eftersom föräldrarådets verksamhet avtagit.	

	Vi utför riktade enkäter till barn, unga och vårdnadshavare.	Antalet enkäter som gjorts.	År 2018 genomförde tjänsterna för barn och ungdomar inom grundtrygghetscentralen inga enkäter riktade till barn/familjer.	
	Vi använder Facebooksidorna som kanal för växelverkan.	Samarbete som förverkligats.	Familjecentralen har fungerande Facebooksidor.	
	Vi utökar e-tjänsterna. Vi gör skolan till ett informationsställe.	Resultat och åtgärder.	Verksamheten har inte ännu inletts. Målet var att verksamheten skulle inledas under 2018. Saken har skjutits upp till 2019.	
VUXNA:				
Vi stöder invånarna att hitta de digitala tjänsterna och tjänsterna med låg tröskel. Vi främjar egenvården av folksjukdomar och förebygger marginalisering.	Vi uppdaterar och utökar sidorna för egenvård, vi utökar e-tjänsterna och vi informerar om dem.	Uppdatering av sidorna för egenvård. Sammandrag av kundresponsen om alla centralernas e-tjänster (till exempel eterveyspalvelut@loviisa.fi).	Man har diskuterat frigörandet av alla icke-akuta tider, också läkartiderna. Uppdateringsgruppen är mycket liten och behöver förstärkning. Sammandraget har inte planerats för 2017 eller 2018 på grund av ringa jämförelseuppgifter. Framöver fokuserar vi på utvecklingen av våra digitala tjänster.	
	Vi använder kamratstöd och erfarenhetsexperter i socialtjänsterna.	Grupper och annan verksamhet samt antalet deltagare.	Morgongrupperna är verksamma. I november 2017 inledde vi som en ny grupp en mottagning som hålls av utbildade erfarenhetsexperter. Få deltog i början av gruppens verksamhet. Ingen verksamhet 2018.	
	Socialtjänsternas kundråd.	Antalet sammankomster och förändringar som gjorts.	Målet uppnåddes inte och verksamheten kunde inte planeras på grund av brist på arbetskraft.	

	Vi främjar invandrarnas delaktighet.	Antalet mångkulturella evenemang, informationsmöten, antalet väglednings- och rådgivningsbesök, utnyttjande av fria bildningens möjligheter i inläringen.	Verksamheten "Bli vän med en invandarmamma" i samarbete med Mannerheims Barnskyddsförbunds Nylands krets fortsatte också under 2018. Den av frivilliga anordnade språkklubben "Supersuomi" för skolelever fortsatte under 2018. Samarbetspartner var bland annat Amisto, Opso.fi, församlingarna och Finlands Flyktinghjälp r.f	
	Formerna för grupparbetet inom det uppsökande ungdomsarbetet.	Antalet grupper som förverkligats och antalet deltagare.	År 2017 hade sju grupper med olika tema verksamhet. Inalles uppgick antalet deltagare till cirka 100 unga. Grupperna var desamma 2018.	
	Utvecklingsverkstäder som riktats till invånarna i Lapträsk.	Resultat och åtgärder.	Utvecklingsverkstäder för en människoorienterad kommun har hållits för invånarna. År 2018 hölls bland annat drömverkstäder och man genomförde enkäter. På kommunens webbplats finns en "Veckans fråga" riktad till kommuninvånarna.	

SENIORER:				
<p>Vi utökar de äldres gemenskap och delaktighet.</p> <p>Vi minskar ensamheten för de äldre som bor hemma.</p>	<p>Vi ordnar dagverksamhet för ensamma äldre i olika byar. Vi tar med frivilliga i verksamheten.</p> <p>Kamratstödsgupper för egenvårdarna.</p> <p>Kamratstödsgupper för minnessjuka.</p>	<p>Antalet grupper och deltagare.</p>	<p>Seniortjänsterna har ordnat verksamhetsstunder i Virböle, Strömfors kyrkoby och Sarvsalö. Gruppstorlekarna har i medeltal varit 12 personer och grupperna har församlats åtta gånger under året.</p> <p>Kamratstödsgupperna för minnessjuka församlades 2018 i Lovisa centrum, Forsby och Tessjö. Inom egenvården har man under 2018 satsat på personliga stödbesök i stället för gruppverksamhet.</p> <p>Lapträsk:</p> <p>Under 2018 ordnades fyra OmaisOiva-caféträffar för närståendevårdare. Närståendevårdarna har också haft möjlighet till OmaisOiva-stunder → personligt samtalsstöd, ett lyssnande öra och samvaro, antingen per telefon eller som hembesök.</p> <p>För närståendevårdarna och för andra intresserade ordnade vi en utbildning om munhygien och näring 2/2018 tillsammans med kommunen och Itä-Uudenmaan Omaishoitajat ja Läheiset – Östra Nylands Närståendevårdare och Vänner ry.</p> <p>Samarbetet med Lovisa stads minnespoliklinik inleddes hösten 2018.</p>	

			Ett intentionsavtal kring samarbetet med Minneslotsen ingicks på hösten 2018.	
	Vi utvecklar kulturvänsverksamheten.	Samarbete med privata/tredje sektorn; samarbete med läroanstalt.	Motionskompisarna är ofta också kulturkompisar. Verksamheten fortsatte år 2018.	
	Vi prövar med invånarråd.	Antalet gånger råden samlats och ärendehelheter.	<p>Vi ordnade 12.4.2018 och 15.11.2018 diskussionsmöten för seniorer som uppvisat intresse för ett invånarråd för äldre.</p> <p>Lapträsk: Vi ordnade VertaisVeturi-kamratinstruktörsutbildning för frivilliga och närståendevårdare 4/2018. Kammarverksamheten inleddes sommaren 2018. Kammaren drivs huvudsakligen med frivilligkrafter två gånger i veckan. Traditionstalko har ansvarat för en dag. Kammarverksamheten är självstyrd, så innehållet har varierat efter deltagarnas önskemål och verksamheten. I kammaren talas man vid och diskuterar över en kopp kaffe.</p> <p>Kommunens fysioterapeut har genomgått utbildarutbildningen Promenadkompis för äldre inom programmet Kraft i åren.</p>	

2. INVÅNARNAS HÄLSOSAMMA LIVSTIL: Genom att vi utvecklar flexibla, klientcentrerade tjänster och genom att utöka rådgivning och vägledning som stöd för egenvård förstärker vi det att kommuninvånarna på egen hand främjar sin välfärd och hälsa. Vi erbjuder kommuninvånarna smidiga och kostnadseffektiva tjänster.

MÅL	ÅTGÄRD	INDIKATOR	UTFALL	LÄGE
Gemensamma för alla åldersgrupper:				
Vi stöder egen aktivitet för att upprätthålla hälsa och välfärd, vi satsar på förebyggande verksamhet och hållbar utveckling.	Vi inleder den mångprofessionella planeringen av temaåren.	Utförda åtgärder.	Trygghet hade valts till tema för 2018. Temat förverkligades under byakvällar. En byakväll genomfördes i Liljendal på våren 2018, och då berättade man bland annat om resultaten av Östra Nylands säkerhetsenkät för Lovisas del. (Se även huvudpunkt 1)	
Vi erbjuder alla öppen information om främjande av hälsa.	Föreläsningar om hälsa och välfärd i samarbete med tredje sektorn.	Antalet föreläsningar och besökare.	<ul style="list-style-type: none"> – Lever du på ledsmärtornas villkor? (96 deltagare) - God inomhusluft (16 deltagare) - Välfärdsplan för Lovisa (12 deltagare) – God andning (28 deltagare) – Bröst-, tarm- och prostatacancer (22 deltagare) – Minnessjukdomar (25 deltagare) – Hälsa och vitalitet från kosten (27 deltagare) 	
Vi upprätthåller och utökar möjligheterna till motion.	Vi bygger åtminstone en ny näridrottsplats.	Näridrottsplats som förverkligats.	<p>Under 2018 förverkligades ingen näridrottsplats, men den nya näridrottsplatsen i Strömfors kyrkoby planerades.</p> <p>Friluftsleden vid skidstugan i Korsmalm i Lapträsk förbättrades i samarbete med aktörer från tredje sektorn. Dessutom kartlade man önskemål med tanke på idrottsplatser.</p>	

<p>Vi tar i bruk nya riktade serviceformer.</p>	<p>Vi tar i bruk telefontjänsterna Helmi, Sisu och Senni inom grundtrygghetens verksamhet.</p>	<p>Antalet samtal.</p>	<p>Tjänsterna inledde sin verksamhet i oktober 2017. Antalen samtal, i huvudsak hänvisningssamtal och rådgivningssamtal, uppgick 2018 till</p> <ul style="list-style-type: none"> – Senni (seniorer), 443 samtal, antalet samtal på seniorsidan har ökat mycket – Helmi, 58 samtal – Sisu, 150 samtal <p>– Lappträsk: Rådgivnings- och servicehandledningsställe för äldre 3/2018</p>	
<p>BARN OCH UNGDOMAR:</p>				
<p>Vi främjar barns och ungas hälsosamma livsstil och förstärker ungas rusmedelsfrihet.</p>	<p>Förebyggande rusmedelsarbete och -upplysning för unga.</p> <p>Vi stöder barns och ungas mentala hälsa med hjälp av gruppverksamhet.</p>	<p>Resultaten av skolhälsoenkäterna 2017 och 2019, resultatet av Hubu-enkäten och verksamhet som genomförts (Hubu = förebyggande rusmedelsarbetets metod som används i skolorna).</p> <p>Resultaten vi fått, till exempel Maestrogrupper.</p>	<p>Under våren 2018 utförde vi Hubu-enkäterna och höll de upplysningsmöten som anknyter till enkäterna. Hubu-enkäternas frågor avvek en del från året innan, och därför är resultaten inte direkt jämförbara. Den riksomfattande skolhälsoenkäten genomförs vartannat år och genomfördes inte under 2018.</p> <p>Vi fick inte tillräckligt med deltagare till Maestrogrupperna så ingen Maestrogrupp var verksam 2018. Verksamhetsmodellen Maestro har blivit en aning föråldrad. För förebyggandet av ångest bland unga har vi introducerat mobilappen Chillaa 2.0.</p>	
	<p>Vi främjar goda matvanor.</p>	<p>Enkäten Hälsa i skolan, uppföljning av skolmatens åtgång samt respons.</p>	<p>Genom en enkät kartlade vi ”de bästa och värsta maträtterna” och strök icke-omtyckta rätter från matlistan. Man måste också komma ihåg att många aspekter påverkar det att man inte äter, till</p>	

			exempel vänner, matköer, oväsen. Alla elever i årskurs 7–9 är för närvarande i tillfälliga lokaler.	
	Inom den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken främjar vi barns och ungas motionerande.	Move!-testerna. Resultaten av främjandet av verksamheten Skola i rörelse.	<p>Eleverna på årskurserna 5 och 8 inom den grundläggande utbildningen har gjort Move!-testerna. Resultaten utnyttjas vid skolhälsovårdarnas granskningar. För Lovisas del underskrider resultaten på vissa mätta delområden resultaten i landet som helhet, men då det gäller kast med lyra och olika mätningar med tanke på kroppens rörlighet ligger Lovisa på landets medelnivå och till vissa delar även ovan genomsnittet i landet.</p> <p>Fritidsväsendets och skolornas samarbetsprojekt Skola i rörelse främjar barns och ungas motionering och välfärd. Inom småbarnspedagogiken används programmet Glädje i rörelse. Målet med programmet är att de nationella idrottsrekommendationerna förverkligas för varje barn.</p>	
VUXNA:				
Vi främjar sunda levnadsvanor för vuxna genom att utveckla verksamhet som främjar välfärden i helhet.	Vi utvecklar rusmedels- och mentalvårdsarbetet tillsammans med specialistsjukvården med VIPA-metoden. (VIPA=modellen för snabb aktualisering).	Erfarenheterna av ibruktagandet av nya förfaringssätt.	Kaizenprojektet och den kommande VIPA-modellen har presenterats för personalen. Modellen togs i bruk i slutet av 2018 och projektet fortsätter.	

	Mentalvårds- och missbrukargruppernas verksamhet, vi använder erfarenhetsexperter.	Antalet deltagare i grupperna, besökarantal, statistik över besök.	<p>Depressionsgruppernas och de öppna gruppernas verksamhet har fortsatt, däremot har vi inte kunnat fortsätta med erfarenhetsexperternas mottagningsverksamhet (inga deltagare, se även huvudpunkt 1).</p> <p>Ny gruppverksamhet också på missbrukarsidan, deltagare 4–15/grupp. En avslappningsgrupp, med fyra roterande teman, och en sluten grupp för anhöriga.</p>	
	Vi tar i bruk WHO 5-mätaren (välfärdssällning).	Användarerfarenheter	WHO5-mätaren är i bruk, erfarenheterna har varit positiva.	
	Munhälsovårdens egen plan i samband med kontrollbesök (förebyggande av karies och sjukdomar i tandköttet).	Vi följer upp det kundspecifika utfallet i samband med besöken, de jämförelseuppgifter som vi i samband med uppföljningen fått om minskningen av karies och sjukdomar i tandköttet. Deltagande i verksamheten, upplevda resultat.	En del av tandläkarna har tagit i bruk planen i det praktiska arbetet och klienterna har varit nöjda med egenvårdsplanen. Effekterna på munhälsan kan inte än bedömas 2018.	
	Viktkontrollverksamhet: PPP-grupper, Verkkopuntari, individuell motionsrådgivning.	Deltagande i verksamheten, upplevda resultat.	Motionsrådgivningen besöktes av 35 klienter, och besöksantalet uppgick till sammanlagt 65. Erfarenheterna har varit goda. Viktkontrollgrupper ordnades inte 2018, utan handledningen gavs i form av individuell handledning på	

			hälsovårdarmottagning. Klienter hänvisas också till HNS e-hälsotjänst Hälsovikthus.fi.	
	Användning och underhåll av näridrottsplatser och redskap.	Antalet lån av motionsredskap.	Motionsredskap har lånats i en mycket liten utsträckning.	
	Idrottsapoteket, ett för alla öppet och avgiftsfritt informationsställe om motionsidrott.	Resultatet för verksamheten, antalet personer som besökt informationsstället.	Idrottsapoteksverksamheten har fortsatt enligt kontakblankettprincipen. I november 2018 ansökte vi om bidrag hos Regionförvaltningsverket för anskaffning av motionsredskap som kan lånas i biblioteket i centrum. Motionsredskap har lånats i mindre utsträckning i andra bibliotek (bland annat stavgångsstavar och hantlar har utlånats), men det har funnits lån.	
SENIORER:				
Vi ordnar verksamhet som främjar de äldres välfärd och hälsa samt stöder de äldres möjligheter till självständigt och meningsfullt liv i olika boende- och vårdmiljöer.	Vi ordnar olika konditionsgrupper för de äldre i samarbete med fritidsväsendet och olika föreningar.	Fritidsväsendet utbildar frivilliga till att vara ledare av olika rekreations- och motionsgrupper för de äldre.	Vi ordnade olika konditionsgrupper tillsammans med fritidsväsendet. Seniortjänsterna ordnade kraft- och balansgrupper i Forsby, Isnäs och i Taasiagårdens lokaler i Tessjö. Grupperna hade i medeltal 12 personer och grupperna i Isnäs och Tessjö har församlats en gång per vecka. Pensionärsorganisationen Loviisan seniorit ry har samarbetat med Lovisa stads seniortjänster och lett gruppen på Taasiagården varannan vecka. Gruppen i Forsby har församlats varannan vecka.	

			Lapträsk: Generalplanen för ett minnesvänligt Kapellby i Lapträsk blev färdig 11/2018.	
Vi upprätthåller och utvecklar verksamheten med frivilliga utevänner.	Vi utbildar fler utevänner och håller regelbundet kontakt med dem. (Mätare: antalet kurser och deltagare samt det totala antalet vänner – hur mycket har det ökat?).	Antalet motionskompisar har ökat. För närvarande finns det 58 motionskompisar. En utbildning ordnades 2018.	Lapträsk: Balansgrupperna och de ledda gymgrupperna församlades regelbundet under 2018. Kommunens fysioterapeut har genomgått utbildarutbildningen Promenadkompis för äldre inom programmet Kraft i åren. Hemvården fick en ergoterapeut. Projektet Traditionstalko har deltagit i friluftsverksamheten för äldre och ordnat en gemensam motionsstund en gång per vecka.	
Vi utvecklar och förankrar olika förebyggande och rehabiliterande arbetsmetoder i hemvården. Vi fäster vikt vid bruket av alkohol och mentala problem och vi ingriper i detta.	”Kunnon hoitajat”- utbildning årligen och förebyggande rehabilitering i hemmet för de äldre (antal och gånger). Vi utökar samarbetet med A-klinikens vuxensocialarbete, nätverksmöten.	Konditionsskötartutbildning ordnades för en grupp våren 2018. Det totala antalet deltagare var 12. Hemvården fick en fysioterapeut till i juli 2018. Seniortjänsternas fysioterapeuter har genomgått utbildarutbildningen ”Voima ja tasapaino” (kraft och balans).		
En del av seniorserVICENS närvårdare deltar i utbildningen gällande	Antalet närvårdare som deltagit i utbildningen	Socialhandledaren samarbetar med socialarbetet för vuxna. Samarbetsmodellen för dem som	 	

	<p>mentelhälsöarbete och missbrukarvård.</p> <p>Vi har anställt en socialhandledare till seniortjänsten.</p>	<p>samt arbetsmetoden som tagits i bruk.</p>	<p>genomgått utbildningen utvecklas tillsammans med mental- och missbrukarvården.</p> <p>Lapträsk: Beredningen av projektet för lokal effektiverad rehabilitering i hemmet har inletts.</p> <p>Lapträskhusprojektet framskrider planenligt. Färdigställandet av de första Lapträskhusen sköts upp till 2019.</p>	
--	--	--	---	--

3. TRYGG VARDAG FÖR INVÅNARNA Invånarnas vardagliga välfärd är smidig och utan störningar; det innefattar kommuninvånarnas välbefinnande, en stark social gemenskap, ekonomisk stabilitet samt ett livskraftigt samhälle (**Östra Nylands säkerhetsplan 2015**).

MÅL	ÅTGÄRD	INDIKATOR	UTFALL	LÄGE
Gemensamma för alla åldersgrupper:				
<p>En trygg vardag är en del av invånarnas och samhällets normala verksamhet och skapar förutsättningar för främjandet av välfärd. Mångprofessionellt samarbete utvecklas i alla centraler.</p>	<p>De mål för olika åldersstadier som ingår i säkerhetsprogrammet.</p>	<p>Indikatorerna i säkerhetsprogrammet.</p>	<p>De mål som ställts upp i åtgärdsprogrammet för säkerhet 2015–2017 har till största delen uppnåtts.</p>	
	<p>Säkerhetsenkäter vartannat år.</p>	<p>Resultaten av enkäterna.</p>	<p>Säkerhetsenkäten genomfördes i mars 2018. Av Lovisaborna kände sig 89,88 % väldigt trygga eller trygga, vilket innebar en ökning på 4,88 % jämfört med säkerhetsenkäten 2016.</p>	
	<p>Säkerhetspromenader varje år.</p>	<p>Åtgärder som ska förverkligas.</p>	<p>Säkerhetspromenad i Valkom by: Planeringen gjord under 2018, men genomförandet blir till 2019.</p>	
<p>Vår markanvändning och vårt byggande är planmässigt.</p>	<p>Vi planlägger ett nytt område i Märlox.</p>	<p>Området är planlagt.</p>	<p>Planläggningsarbetet pågår, området ska bli bostadsmässområde.</p>	

	Vi bygger färdig kommunaltekniken i Israelsskogen.	Området är färdigt.	Gatorna i Israelsskogen är färdigbyggda. Lekplatsen har inte ännu byggts. I Lapträsk framskred planläggningen av Husulabacken till detaljplaneförslag. Också detaljplaneförslaget för utvidgningen av Ingermansby industriområde var framlagt hösten 2018.	
Vi förbättrar tillståndet för närvattendragen.	Vi fortsätter projekten som syftar till att vattendragen mår bra (Jokitalkkari, Nutriflow- och Lovisa å-projektet).	Hur de mål som uppställts för projekten förverkligats.	I Rudom, i anslutning till Lovisaån, har man anlagt en våtmark som absorberar näringsämnen och ökar mångfalden i naturen. Tillståndsförfarandet för projektet Lovisaån är på slutrakan. Åtgärderna torde kunna påbörjas våren/sommaren 2019. Inom ramen för projektet Jokitalkkari har man planterat ut öringsrom och iståndsatt lekplatser bland annat i Lovisaåns nedre delar. Lapträsk: En reningsbehållare monterades i diket för avrinning av renat avloppsvatten vid reningsverket i Kapellby, som en del av regeringens spetsprojekt.	
Vi sparar energi.	Vi byter ut alla gamla gatlyktor mot sådana som förbrukar mindre energi.	Antalet utbytta gatlyktor.	Under året byttes lamporna i cirka 350 gatulyktor till ledlampor. I Lapträsk fortsatte man sanera gatubelysningen.	
Vi förbättrar trafiksäkerheten.	Vi förbättrar gatornas ytbeläggning.	Ytbelagda gator, km.	Under året ytbelagdes cirka 5,5 kilometer nya gator. Dessutom fick cirka 3 kilometer gator ny beläggning.	
	Vi förbättrar ytbeläggningen på cykel-	Ytbelagda leder, km.	Under året fick cirka 0,5 kilometer led ny beläggning.	

	och gångvägar och gångbanor.			
	<p>Vi genomför de projekt som ingår i Lovisa stads och Närings-, trafik- och miljöcentralens trafiksäkerhetsplan.</p> <p>Lovisa stad har en särskild trafiksäkerhetsplan som kan läsas på kommunens webbplats.</p>	Hur projektet framskrider och åtgärder som gjorts.	Under året har NTM-centralen genomfört två trafiksäkerhetsobjekt i Lovisa och Lovisa stad fyra objekt. Projektplaneringen har framskridit nästan enligt tidtabellen.	
Vi försöker på förhand ingripa i inneluftsproblem.	Vi genomför skolprojektet Lovisanejdens högstadium och Lovisa Gymnasium samt skolprojektet i Forsby.	Hur projekten framskrider.	Båda projekten är i genomförandefasen och stommarna reses under väderskydd.	
	Vi förbättrar kvaliteten av inneluften.	Antalet inneluftsproblem och hur allvarliga de är.	<p>Under året har eleverna och personalen i Harjurinteen koulu flyttats till tillfälliga lokaler. Reparationen av den nya delen har inletts och reparationen av den gamla delen är under planering.</p> <p>I Lapträsk kartlade man inneluftsriskerna i Tallmogården.</p>	
Vi underhåller vatten- och avlopps nätet och förbättrar tillståndet för närliggande vattendrag.	Vi uppgör en ny plan för vattentjänster.	Planen är klar.	Den nya planen för vattentjänster är färdigställd.	

BARN OCH UNGDOMAR:				
Vi stärker barns och ungas livskompetens och uppväxtmiljön är trygg.	Familjefadderverksamhet tillsammans med Mannerheims Barnskyddsförbund.	Samarbete som förverkligats.	Vi har ordnat familjefadderverksamhet tillsammans med Mannerheims Barnskyddsförbunds Nylands krets som en del av projektet LAPE.	
	Vi tar i bruk verktyglådor för Stöd i föräldraskap.	Samarbete som förverkligats.	Tre anställda vid familjecentralen deltog i utbildningen "Ihmeelliset vuodet" (de otroliga åren).	
	Lågtröskel navigatorverksamhet för unga (15–29-åringar).	Samarbete som förverkligats.	Se huvudpunkt 4: Barn och unga, sammandrag över navigatorverksamhetens första år.	
	Vi vidareutvecklar tjänsterna för tidigt stöd i familjecentralverksamhetsmodellen.	Samarbete som förverkligats.	Utvecklingen av familjecentralverksamhetsmodellen fortsätter på riksomfattande nivå och på landskapsnivå. Vi har aktivt deltagit i arbetet att utveckla landskapet Nylands modell för familjecentralverksamhet och samtidigt utvecklat vår egen verksamhet i enlighet med samma linjer.	
VUXNA:				
Vi upprätthåller vår egen och andras trygghet, vi förebygger i tid marginalisering och minskar på hälsoskillnaderna.	Vi utökar och utvecklar tjänster med låg tröskel och tjänster som ges i hemmet.	Deltagare i projektet På väg till social rehabilitering, träffpunkter (andra än i centrum).	Projektet avslutades i november 2018 och arbetsmodellen finns tillgänglig på Innobyns webbtjänst. Modellen förankrades inte i det praktiska arbetet ännu år 2018.	
	Vi introducerar Klubbhusmodellen till kommunen.	Resultaten av verksamheten.	Klubbmedlemmarna flyttade till Mariegatan i Lovisa centrum i mars 2018. I klubben finns det cirka 74	

			medlemmar och vi har fått en läroavtalsplats för en närvårdarstuderande.	
Vi har lättillgängliga tjänster och flexibel åtkomst till att omfattas av tjänsterna (innefattar också tjänster som ges i hemmet).	Vi utökar det mångprofessionella samarbetet mellan vuxensocialarbetet och sysselsättningstjänsterna.	Samarbetsträffar, antalet deltagare i social rehabilitering, i arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte och i TYP-verksamheten (= sektorsövergripande samservice som främjar sysselsättningen).	Arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte hade 55 klienter i Lovisa. I Lovisa omfattades 126 och i Lappträsk 21 personer av TYP-verksamheten. Det har framkommit många utmaningar för besöken bland både klientelen och aktörerna.	
SENIORER:				
Vi ökar trygghetskänslan. Vi har som mål att seniorerna ska ha ett tryggt och lättillgängligt hem, att de ska kunna röra sig tryggt, att de ska få ett större socialt nätverk, att förebygga känslan av ensamhet.	Vi ökar känslan av trygghet: <ul style="list-style-type: none"> – tilltron till att man får hjälp när man behöver det. 	Statistik över olycksfall i hemmet (Sotkanet).	Vi har deltagit i ett hemrehabiliteringspilotprojekt där rehabiliteringen efter en operation tillhandahölls hemma i stället för på sjukhusavdelningen, se huvudpunkt 4. Statistiken över olycksfall är för omfattande för uppföljning, så indikatorn användes inte 2018.	
	Trygga hem och tryggt att röra sig: <ul style="list-style-type: none"> – ett lättillgängligt hem och rätta hjälpmedel för både inne- och utebruk – informationsmöten för till exempel pensionärsgrupper om hur man rör sig tryggt 	Antalet informationsmöten och hembesök, där man kartlägger behovet av hjälpmedel.	Seniorservicens fysioterapeuter och konditionsskötaren gör vid behov hembesök och kartlägger klienternas behov av hjälpmedel. Vi söker 2019 till HNS delprojekt som berör förhindrande av fallolyckor.	

	och där man förevisar hurdana hjälpmedel det finns.			
	Trygg bilkörning för äldre: – informationsmöten/ kurs (som en del av Lovisa trafiksäkerhetsplan).	Utbildning, antalet deltagare.	Kursen ordnades inte 2018 på grund av brist på tvåspråkig kursledare. Lappträsk: En trafiksäkerhetsarbetsgrupp har grundats och en plan för trafiksäkerhetsarbetet har utarbetats.	

4. Vi främjar invånarnas sysselsättning och välfärd.

MÅL	ÅTGÄRD	INDIKATOR	UTFALL	LÄGE
Gemensamma för alla åldersgrupper:				
Vi utvecklar tjänsterna för invånarna så att de utgör verksamhet som stöder sysselsättningen och minskar ojämlikheten.	Vi beaktar närservicen i konkurrensutsättningen.	Antalet konkurrensutsättningar och hur lokala de är.	Lokala leverantörer har haft framgång i småupphandlingar. De stora byggnadsprojekten har varit för stora för de lokala byggnadsföretagen.	
	Vi utökar verksamhetsförutsättningar na för lokala företag.	En ökning av arbetsplatser.	Personalmängden i större företag har ökat. Många lovande företag har etablerats eller håller på att etablera sig i Lovisa.	
	Vi ser till att fler arbetslösa deltar i arbetsverkstädernas verksamhet.	Antalet kunder vid arbetsverkstäderna.	Arbetsverkstädernas klientantal 2018 uppgick till 239, uppdelat enligt verkstad enligt följande: – verkstaden för vuxna, 32 – verkstaden för unga, 62 – vägglösa verkstaden, 90 – rehabiliterande arbetsverksamhet, 55.	

			<p>Det köas för platser till den rehabiliterande arbetsverksamheten.</p> <p>Taitopaikka i Lapträsk hade 38 klienter 2018. I kommunen inleddes projektet Traditionstalko som en del av projektet Hyvinvoinnin tilat (lokaler för välbefinnande). Projektet Traditionstalko förenar människor som har svårt att uppnå social delaktighet. I verksamheten deltog 12 arbetslösa.</p>	
BARN OCH UNGDOMAR:				
Vi går inför att så många unga som möjligt ska omfattas av utbildningen.	Vi gör mångprofessionellt samarbete och vi vidareutvecklar samarbetet för att hitta de unga som hör till målgruppen.	De som inte omfattas av utbildningen.	<p>De nyaste statistikuppgifterna i Institutet för hälsa och välfärds databas Sotkanet över 17–24-åriga personer som blivit utanför utbildningen är från 2016.</p> <p>Det branschöverskridande nätverket för handledning av och service för unga NOPA har på sina möten behandlat situationen för dem som blir utanför utbildningen.</p>	
	Vi inleder navigatorverksamheten 2018.	Målen för projektet, resultaten vi fått genom projektet.	<p>Verksamheten inleddes 4/2018. Projektet varar 2018–2021 och målet är 256 klienter på tre år.</p> <p>2018: 102 klienter och cirka 800 besök.</p> <p>Vi har klarat av att förena många funktioner i samma lokal (TE-tjänster för unga, psykolog, hälsovårdare, bostadssekreterare).</p>	
	Let's Go-mässa för unga.	Sysselsättning av unga.	Let's Go-mässan ordnades koordinerad av utbildningschefen i januari. Syftet med mässan var att säkerställa utbildningsplatser inom andra och	

			tredje stadiet samt att marknadsföra sommarjobb avsedda för unga.	
	Arbetsverkstadsverksamhet som stöder sysselsättning/att söka till utbildning.	Årliga nyckeltal för verksamheten.	Av 62 unga sysselsattes 7 och 2 började studera.	
	Verksamhetsprinciperna för uppsökande ungdomsarbete.	Verksamhetsstatistik ur ParEnt-registreringssystemet.	Klientantalet uppgick 2018 till 150. Antalet minskade med 38 personer jämfört med året innan.	
VUXNA:				
Vi utvecklar verksamhet som förbättrar sysselsättningsmöjligheterna och går in för att utöka arbetslivsfärdigheterna.	Vi utvecklar egenvården för dem som har en kronisk sjukdom, så att sjukdomen inte begränsar arbetandet eller sysselsättningsmöjligheterna.	Antalet personer som övergått till egenvården, resultatet av kvalitetsmätningarna.	Cirka 30 patienter flyttades till egenvård 2018. Kvalitetsmätningen visar att patienternas blodtrycksvärden är goda och på basis av detta kan vi utöka egenvårdsgraden. Bland astmatikerna finns också personer som flyttats till egenvård. Det stora antalet personer som röker är ett orosmoment i kvalitetsmätningen. På hösten hade vi två tobaksansvariga skötare, en inom missbrukarvården och en på mottagningen.	
	Vi fortsätter göra hälsoundersökningar av långtidsarbetslösa. Vi utreder rehabiliteringsmöjligheterna mångprofessionellt.	Årliga jämförelseuppgifter om antalet undersökningar.	Vi utförde 70 hälsoundersökningar av långtidsarbetslösa. Endast en liten del är så att säga friska och inga fortsatta åtgärder följer. Avsaknaden av ett läkararbetspar försvårar utredningen av rehabiliteringsfrågor och dylika frågor.	

	<p>Vi gör en kartläggning av invandrarnas individuella behov av tjänster och av integreringsfärdigheter.</p> <p>Vi stöder utbildning och sysselsättning av invandrarna.</p>	<p>Inledande kartläggningar och integrationsplaner som gjorts i kommunen. Arbets- och näringsbyråns och kommunens inledande kartläggningar, kommunens språkklubbar och antalet deltagare.</p>	<p>I Lovisa gjordes tre inledande kartläggningar. I Lovisa gjordes 26 integrationsplansjusteringar.</p> <p>Sysselsättning främjades bland annat med arbetskraftspolitisk integrationsutbildning ordnad av arbets- och näringsbyrån (till exempel i Edupoli i Borgå), kurser i läs- och skrivkunighet (i Borgå medborgarinstitut och Kymenlaakson opisto i Kotka) och grundläggande utbildning för vuxna (i Linnankosken lukio i Borgå). För klienter inom invandrarservicen hölls 6 informationsmöten där temat bland annat var sysselsättning och det finska samhället.</p>	
	<p>Vi sysselsätter arbetslösa eller hänvisar dem till rätt tjänst/förmån.</p>	<p>Antalet arbetslösa och deras andel av arbetskraften.</p>	<p>Andelen arbetslösa av arbetskraften uppgick 2018 i Lovisa till 10,6 %. Andelen arbetslösa minskade med 0,2 procentenheter på ett år. Särskilt antalet långtidsarbetslösa har minskat.</p> <p>I Lapträsk tränade man arbetslösa för arbetslivet genom Taitopaikka-verksamhet. Tjänster såldes också till andra kommuner. Verksamheten är etablerad.</p>	
SENIORER:				
<p>Vi frångår den dyra anstaltsvården för de äldre och den ersätts av effektiverad hemvård och serviceboende med heldygnsomsorg (effektiverat serviceboende).</p>	<p>Vi gör det möjligt att bo i eget hem så länge som möjligt.</p>	<p>Platsantalet inom anstaltsvården och serviceboende med heldygnsomsorg och antalet timmar för hemvårdens klienter.</p>	<p>År 2018 utgjorde serviceboende med heldygnsomsorg den enda formen av dygnetruntvård. Anstaltsvård finns inte längre.</p> <p>Vi har satsat på effektiverad hemvård. Vårddyggen vid serviceboenden med heldygnsomsorg har minskat med 4 395 dygn (12 personer).</p>	

<p>Vi har väl organiserade tjänster som ges i hemmet.</p>	<p>Att bo hemma så länge som möjligt är det ekonomiskt förmånligaste alternativet för alla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vi satsar på förebyggande åtgärder – vi avslutar anstaltsvården för de äldre, vi minskar platsantalet inom serviceboende med heldygnsvård och vi satsar på hemvården. 		<p>Lovisa har tillsammans med andra östnyländska kommuner deltagit i pilotprojektet för effektiviserad hemrehabilitering. Pilotprojektet inleddes i januari 2018 och fortsatte till hösten 2018. Projektet har utvärderats och resultaten är goda. Vi fortsätter med effektiviserad hemrehabiliteringsverksamhet inom Lovisa seniorservice och utvecklar verksamheten kontinuerligt.</p> <p>Lapträsk: Vi anställde en ergoterapeut vid hemvården och tog i bruk hemrehabiliteringsmodellen under 2018. Processen för Hilla-besök inom hemvården är färdig och besöken inleddes hösten 2018.</p> <p>Vi påbörjade förberedningen inför konkurrensutsättningen av äldreomsorgen 10/2018 → utläggning av serviceproduktionen inom äldreomsorgen och grundande av ett samföretag.</p>	
---	--	--	---	--